

Sygn. akt VIII RC 274/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2018 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Rejonowego Piotr Szarek

Protokolant – sekretarz sądowy Ewelina Szczygieł

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2018 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. W.

przeciwko małoletniemu K. W. reprezentowanemu przez matkę N. W.

o obniżenie alimentów

oraz sprawy z powództwa wzajemnego małoletniego K. W. reprezentowanego przez matkę N. W.

przeciwko B. W.

o podwyższenie alimentów

I oddała powództwo główne oraz powództwo wzajemne;

II przyznaje z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie adwokatowi M. G. wynagrodzenie w kwocie 2 214 zł (dwóch tysięcy dwustu czternastu złotych) – w tym kwotę 414 zł (czterystu czternastu złotych) tytułem podatku od towarów i usług (VAT) – tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej małoletniemu K. W. z urzędu.

Sygn. akt VIII RC 274/18

UZASADNIENIE

W dniu 5 kwietnia 2018 r. powód B. W. wniósł o obniżenie alimentów należnych na rzecz jego małoletniego syna K. W. z kwot po 700 zł miesięcznie do kwot po 300 zł miesięcznie, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu pozwu powód m.in. wskazał, że stan jego zdrowia i związane z tym ograniczenie możliwości zarobkowych uniemożliwia mu łożenie alimentów na dotychczas ustalonym poziomie.

W odpowiedzi na pozew małoletni pozwany K. W. – reprezentowany przez matkę i zastępowany przez zawodowego pełnomocnika w osobie adwokata – wniósł o oddalenie powództwa, a nadto wniósł pozew wzajemny o podwyższenie alimentów do kwot po 1 200 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew – pozwu wzajemnego m.in. podniesiono, że: możliwości zarobkowe i majątkowe powoda nie tylko nie uzasadniają obniżenia alimentów, ale uzasadniają wręcz ich podwyższenie; z uwagi na stan zdrowia matka małoletniego pozwanego nie jest w stanie partycypować w kosztach utrzymania dziecka na dotychczasowym poziomie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Małoletni K. W., urodzony w dniu (...) w P., pochodzi ze związku małżeńskiego N. W. i B. W..

Wyrokiem zaocznym Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 26 października 2017 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt X RC 939/17 m.in.: rozwiązano związek małżeński rodziców małoletniego K. W.; powierzono wykonywanie władzy rodzicielskiej nad ww. małoletnim obojgu rodzicom i ustalono miejsce pobytu małoletniego przy matce; kosztami utrzymania i wychowania małoletniego obciążono oboje rodziców i z tego tytułu zasądzono od B. W. na rzecz małoletniego K. W. alimenty w kwotach po 700 zł miesięcznie.

Niesporne.

W czasie wyrokowania w sprawie rozwodowej X RC 939/17:

- N. W. wynajmowała mieszkanie w S. i ponosiła z tego tytuły wydatki na łącznym poziomie ok. 2 000 zł miesięcznie (tj. czynsz plus opłata eksploatacyjna i opłaty za media); mieszkała z dwójką małoletnich dzieci; miała orzeczonego umiarkowany stopień niepełnosprawności m.in. z powodu cukrzycy; pracowała jako sprzedawca i uzyskiwała z tego tytułu wynagrodzenie na poziomie ok. 1 500 zł miesięcznie, a nadto otrzymywała alimenty na starszego syna w kwocie 500 zł miesięcznie, świadczenia z programu „500 +” w łącznej kwocie 1 000 zł miesięcznie, zasiłki rodzinne w łącznej kwocie ok. 220 zł miesięcznie oraz zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie;
- małoletni K. W. uczęszczał do punktu przedszkolnego przy Szkole Podstawowej nr (...) w S.;
- B. W. pracował jako laminiarz.

Dowody w aktach sprawy X RC 939/17:

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, 16,
- pisemne sprawozdanie z wywiadu środowiskowego kuratora sądowego, k. 34 – 36,
- protokół rozprawy z dnia 26 października 2017 r., k. 39 – 40.

Pod koniec 2017 r. rozpoznano u B. W. guza zatoki klinowej prawej z destrukcją kości klinowej i towarzyszące temu bóle głowy. W marcu 2018 r. B. W. przebył ostre ropne zapalenie zatoki klinowej z rozległą destrukcją trzonu kości klinowej. Obecnie pozostaje pod kontrolą poradni otolaryngologicznej w S. i cyklicznie przechodzi badania kontrolne, przyjmuje m.in. leki przeciwbólowe.

Obecnie B. W.: ma ukończone 29 lat; legitymuje się wykształceniem podstawowym; nie ma orzeczonego żadnego stopnia niepełnosprawności, ani stwierdzonej niezdolności do pracy; zamieszkuje wraz z matką (w jej mieszkaniu) oraz z bratem; nie posiada majątku; poza małoletnim K. W. nie ma innych osób na utrzymaniu; poszukuje zatrudnienia w branży budowlanej, która nie będzie związana z zapyłaniem jak praca laminarza.

W okresie od stycznia 2018 r. do końca września 2018 r. B. W. był zatrudniony przez (...) Sp. z o.o. w T. na stanowisku operatora produkcji (przy laminatach), ale często korzystał ze zwolnień lekarskich w związku ze schorzeniem zatok. W ww. Spółce uzyskiwał wynagrodzenie za pracę na poziomie do 2 400 zł netto miesięcznie, z tym że wynagrodzenie podlegało zajęciu komorniczemu m.in. z tytułu niepłaconych alimentów. Przed podjęciem zatrudnienia w ww. Spółce, od 2016 r. B. W. pracował jako laminiarz na terenie Niemiec i uzyskiwał wynagrodzenie w przeliczeniu na PLN na poziomie ok. 8 000 – 9 000 zł miesięcznie, a w przerwach w zatrudnieniu pracował jako m.in. brukarz.

Na przełomie lat 2012 – 2013 B. W. zaciągał pożyczki na łączną kwotę ok. 3 900 zł i z tego tytułu posiada obecnie zadłużenie w kwocie ok. 3 000 zł.

B. W. nie kontaktuje się z małoletnim K. W. i nie inicjował sprawy o ustalenie kontaktów z dzieckiem.

Dowód:

- zeznania powoda B. W., k. 110 – 112.
- zaświadczenie o zarobkach, k. 12,
- dokumentacja medyczna, k. 13 – 20,
- umowy pożyczek, k. 22 – 26,
- świadectwo pracy, k. 107.

Obecnie N. W.: ma ukończone 27 lat; jest zarejestrowana w PUP w S. jako osoba bezrobotna; nadal choruje przewlekle na niewydolność nerek, cukrzycę oraz nadciśnienie; nadal posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności; nie posiada orzeczenia o niezdolności do pracy; nie posiada majątku; jest dializowana 3 razy w tygodniu po 4 godziny; utrzymuje się z alimentów na starszego syna w kwocie 500 zł miesięcznie, świadczenia z programu „500 +” w łącznej kwocie 1 000 zł miesięcznie, zasiłków rodzinnych w łącznej kwocie ok. 220 zł miesięcznie oraz zasiłku pielęgnacyjnego w kwocie 153 zł miesięcznie, a nadto korzysta ze wsparcia finansowego swojego konkubenta.

N. W. zamieszkuje wraz z pięcioma osobami, tj. dwójką małoletnich dzieci; konkubentem M. S. oraz ze swoimi rodzicami. Miesięczny koszt utrzymania mieszkania wynosi ok. 1 030 zł, w tym czynsz 800 zł miesięcznie.

Dowód:

- zeznania przedstawicielki ustawowej N. W., k. 112 – 113,
- zeznania świadka M. S., k. 109 – 110,
- dokumentacja medyczna, k. 45, 67 – 79,
- informacje o wysokości opłat za mieszkanie, media, k. 80 – 86,
- decyzje w przedmiocie przyznania świadczeń, k. 103 – 106.

Obecnie małoletni K. W.: ma ukończone 5 lat; uczęszcza do przedszkola; nie posiada żadnego majątku.

Średniomiesięczne koszty związane z utrzymaniem małoletniego K. W. wynoszą ok. **1 070 zł** miesięcznie i w szczególności w wymiarze średniomiesięcznym przedstawiają się następująco: 180 zł tytułem udziału (1/6, bo 6 domowników z 1 030 zł) w kosztach utrzymania mieszkania; 300 zł koszty wyżywienia; 200 zł koszty zakupu odzieży, obuwia, bielizny; 50 zł chemia gospodarcza, kosmetyki; 200 zł koszty przedszkola; 40 zł (ok. 480 zł rocznie) koszty zakupu wyprawki do przedszkola; 50 zł (ok. 600 zł rocznie) koszty zakupu lekarstw, wizyt lekarskich; 50 zł wyjścia okazjonalne np. do bawialnia, na urodziny, do cyrku, do kina (ok. 600 zł rocznie).

Dowód:

- zeznania przedstawicielki ustawowej N. W., k. 112 – 113,
- zeznania świadka M. S., k. 109 – 110,
- informacje o wysokości opłat za mieszkanie, media, k. 80 – 86.

Sąd zważył, co następuje:

Zarówno powództwo B. W. o obniżenie alimentów, jak i powództwo małoletniego K. W. o podwyższenie alimentów okazały się bezzasadne.

Sąd dokonał oceny zgromadzonych w sprawie dowodów w oparciu o dyspozycję art. 233 § 1 k.p.c. Ustalony powyżej stan faktyczny oparty został na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach sprawy X RC 939/17, albowiem w zakresie powyżej poczynionych ustaleń faktycznych strony nie kwestionowały zarówno autentyczności, jak i treści tychże dokumentów i jednocześnie Sąd nie powziął wątpliwości, co do wiarygodności przedmiotowych dokumentów.

Ponadto podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły częściowo zeznania stron, albowiem w zakresie istotnym z punktu widzenia rozstrzygnięcia przedmiotu niniejszego postępowania zeznania te były wewnętrznie spójne i konsekwentne oraz częściowo korespondowały wzajemnie ze sobą oraz z treścią dokumentów zgromadzonych w sprawie, które z wyżej podanych względów zostały uznane przez niniejszy Sąd za wiarygodne.

Powyższe nie oznacza, że Sąd podziela zapatrywanie stron, co do możliwości zarobkowych powoda, czy też jaka kwota jest wydatkiem usprawiedliwionym na zaspokojenie poszczególnych potrzeb dziecka, albowiem kwestie te są przedmiotem samodzielnych ustaleń Sądu, niezależnie od stanowisk prezentowanych przez strony występujących w procesie.

W zakresie, w którym zeznania ww. osób nie stanowiły podstawy ustaleń faktycznych, to dotyczyło to sytuacji, w których zeznania te dotyczyły okoliczności przedmiotowo nieistotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia przedmiotu postępowania lub pozostawały w sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego i zawodowego obrazującymi dane wydatki.

Żądanie pozwu oparto o art. 138 k.r.o., zgodnie z którym, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Poprzez zmianę stosunków, o których mowa w ww. przepisie, należy rozumieć każdą zmianę w sferze osobistej i majątkowej, zarówno uprawnionych, jak i zobowiązanego, która wpływa na zakres usprawiedliwionych potrzeb dzieci, jak i możliwości zarobkowe rodzica, a w konsekwencji także na wysokość zobowiązania alimentacyjnego.

Zakres świadczeń alimentacyjnych rodzica względem dziecka wyznacza natomiast przepis art. 135 § 1 k.r.o., w myśl którego zależy on od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zakres usprawiedliwionych potrzeb dziecka określa art. 96 k.r.o., zgodnie z którym rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa, odpowiednio do jego uzdolnień. Nie budzi wątpliwości, że każde dziecko musi mieć zapewnione odpowiednie warunki do egzystencji w postaci mieszkania, żywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, zajęcia odpowiednio stymulującego jego rozwój itp.

Przy uwzględnieniu powyższego, rolą Sądu w pierwszej kolejności było ustalenie, czy od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów nastąpiła przewidziana art. 138 k.r.o. zmiana stosunków.

W ocenie Sądu, przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, że od ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów, zarówno możliwości zarobkowe rodziców dziecka, jak i koszty utrzymania dziecka nie uległy zmianie w takim stopniu, aby modyfikować treść wyroku rozwodowego z października 2017 r.

Zdaniem Sądu, wszystkie wydatki wyszczególnione w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia, jako koszty związane z utrzymaniem małoletniego pozwanego – powoda wzajemnego i we wskazanej tam wysokości, są wydatkami usprawiedliwionymi w rozumieniu art. 135 § 1 k.r.o., a więc wydatkami, które powinny być pokrywane w pierwszej kolejności przez rodziców dziecka. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, iż przedmiotowe wydatki (oraz ich wysokość) – oceniane przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego i zawodowego – są adekwatne do potrzeb

małoletniego przy uwzględnieniu jego wieku, stanu zdrowia, możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców dziecka, potrzeb rozwojowych, emocjonalnych, społecznych dziecka, potrzeby stymulowania jego rozwoju, a także przy uwzględnieniu cen dóbr i usług jakie wiążą się z zaspokajaniem poszczególnych potrzeb. W konsekwencji, wysokość przedmiotowych wydatków nie może być poczytana za zbyt wygórowaną, ani za zbyt niską.

Podkreślenia wymaga przy okoliczność, że cele oraz wysokość przedmiotowych wydatków są adekwatne do możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców małoletniego, zaś wysokość dotychczas ustalonych świadczeń alimentacyjnych należnych od powoda została dostosowana do jego możliwości zarobkowych i majątkowych (a nie do rzeczywiście uzyskiwanych dochodów).

W ocenie Sądu, skoro powód B. W. nie jest uznany za osobę niezdolną do pracy, ani za osobę niepełnosprawną, to nie można uznać, że kwota 700 zł alimentów – przy uwzględnieniu okoliczności, że ma na utrzymaniu jedno dziecko i nie sprawuje nad nim osobistej pieczy w rozumieniu art. 135 § 2 k.r.o. – przekracza jego możliwości zarobkowe i majątkowe. Sąd nie kwestionuje okoliczności, że schorzenie zatok, które ujawniło się u powoda sprawia, że musi on poszukiwać zatrudnienia na innym stanowisko pracy niż dotychczas (w celu ograniczenia zapylenia), ale obecna sytuacja na rynku pracy – i to chociażby w branży budowlanej, w której powoda posiada pewne doświadczenie – jest tak dobra, że B. W. może znaleźć zatrudnienie, aby uzyskiwać wynagrodzenie na takim poziomie, aby łożyć wymagane alimenty

i jednocześnie zaspokajając własne potrzeby życiowe. W tym miejscu należy wskazać, że powoływana przez powoda okoliczność, że posiada on zadłużenie z tytułu pożyczek nie mogła skutkować obniżeniem alimentów, skoro zobowiązania te zostały zaciągnięte ok. 6 lat temu i w międzyczasie B. W. osiągał zarobki, które pozwoliłyby mu na spłacenie przedmiotowych zobowiązań w wymaganym terminie.

Mając powyższe na względzie powództwo B. W. o obniżenie alimentów podlegało oddaleniu.

Przechodząc do dalszej części rozważań należy wskazać, iż nie było również podstaw do podwyższenia alimentów, albowiem przez blisko rok od ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów koszty związane z utrzymaniem dziecka nie uległy takiemu zwiększeniu, jak również nie uległy takiemu ograniczeniu możliwości zarobkowe matki dziecka, aby ingerować w treść obowiązku alimentacyjnego ustalonego w wyroku rozwodowym. W szczególności należy podnieść, że alimenty w wyroku rozwodowym zostały ustalone na takim poziomie, jaki był żądany przez matkę dziecka, a wówczas potrzeby małoletniego K. W. były tożsame z jego aktualnymi potrzebami. Kolejno należy wskazać, że N. W. nie jest całkowicie pozbawiona możliwości zarobkowania, a zatem w zakresie, w którym osobiście nie sprawuje pieczy nad dzieckiem (gdy dziecko jest w przedszkolu) musi częściowo pokrywać koszty związane z jego utrzymaniem. Nie można przy tracić z pola widzenia okoliczności, że proporcje w zakresie partycyipowania w kosztach utrzymania dziecka wynoszą 70 % (koszty pokrywane przez ojca) do 30 % (koszty pokrywane przez matkę), a tym samym nie można uznać, że którykolwiek z rodziców jest traktowany w sposób sprzeczny z normą prawną zawartą w art. 135 § 1 i 2 k.r.o.

Mając powyższe na względzie powództwo wzajemne małoletniego K. W. o podwyższenie alimentów również podlegało oddaleniu.

Z tych też względów orzeczono, jak w punkcie I wyroku.

Odnośnie rozstrzygnięcia o kosztach procesu to należy wskazać, że na potrzeby tegoż orzeczenia należało uznać, że każde z żądań pozwu i pozwu wzajemnego, tj. o obniżenie alimentów oraz o podwyższenie alimentów, mogło być dochodzone oddzielnie. W konsekwencji, przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu przy żądaniu obniżenia alimentów (tj. 4 800 zł – 12 x 400 zł), stawka wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu pozwanego – powoda wzajemnego wynosiła 600 zł (vide: § 8 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu [Dz.U. z 2016 r., poz. 1 714 ze zm.]), zaś przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu przy żądaniu podwyższenia alimentów (tj. 5 000 zł – 12 x 500 zł), stawka wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu pozwanego –

powoda wzajemnego wynosiła 1 200 zł (vide: § 8 pkt 4 ww. rozporządzenia). Łączna kwota 1 800 zł, jako koszty zastępstwa procesowego pozwanego – powoda wzajemnego, została powiększona o 23 % stawkę podatku od towarów i usług, zgodnie z § 4 ust. ww. rozporządzenia, tj. o kwotę 414 zł.

Z tych też względów orzeczono, jak w punkcie II wyroku.